

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četr teta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nčv.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nčv.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za več kratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zabave domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inzeratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Politično društvo „Edinost“.

Vabilo

javni shod

katerega priredi

politično društvo „Edinost“

v ponedeljek dne 8. decem. t. l.

v TREBČAH.

DNEVNI RED:

„Pogovor o občinski upravi“.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Na obilo udeležbo vabi

Odbor.

Kraj zborovanja se objavi pravočasno.

„Prodiranje na vzhod“.

Vsa avstrijska stoji bolj, nego se navadno misli, pod vplivom nemškega tiska, posebno nemškega dnevnega časopisja. Trajalo bo dolgo, predno se osvobodimo tega vpliva »velikih« nemških časopisov, ki nam, — branimo se kakor nam drago — dan za dnem sugerirajo svoje mišljenje. — Zanimati se moramo za to, kar nam zapoveduje to časopisje! Iz neznanne stvarice napravlja isto svetovnovajno stvar in tudi mi jo smatramo naposled za tako. To se je pokazalo n. pr. ob Dreyfusovi aferi. Nasprotno pa se nam zakrivajo ali vsaj bagatelizirajo stvari, katerim sodi resnična važnost. Duh nemškega »svetovnega« časopisja nas je sčasoma vse prepeljal; infiltriral nam je polgoma vso smer svojega političnega in kulturnega naziranja.

Se večo moč nego na čitajoče slovansko občinstvo — ki se je pričelo vendarle polagoma emancipirati od njegovega vpliva — pa ima nemško papirnato »javno mnenje« na »oficijelne kroge avstrijske. To dejstvo je tako znano in nam stopa vsaki dan tako živo pred oči, da ga ni treba še posebej dokazovati. Saj je rekel nekoč avstrijski minister, da se brez »Neue Freie Presse« ne da vladati! — In grof Gleispach, nekdanji justični minister, ki germanizira danes zeleno južno Štajersko, je povedal v parlamentu, da čita omenjeni list pri zajutru. Iz »Neue Freie Presse« in njenih kolegij in kolegov zajemajo avstrijski »oficijalni krogi« svoje mrdost, zajemajo svoje politično mnenje in seravnajo po njem. To nam kažejo dejanja.

Veliko nemško časopisje je najspretnejši in najvplivnejši propagator velikogermanskih idej in teženj. Ker si je bilo znalo pridobiti tako moč tudi na politično mišljenje avstrijskega Slovanstva, zatira slovanskim političnem pogled pred nevarnostjo germanskih ekspanzivnih teženj; kar se pa tiče oficijelne Avstrije, je ta itak, kakor že povedano, popolnoma pod vsenemškim vplivom ter podpira, morda nevede, direktno velegermanske smotre. Pol nemar in brezbriznost slovanske Avstrije, pol zaščita in podpora oficijelne Avstrije pomaga torej graditi veliki most od Severnega morja do Adrije, pomaga graditi ob drugi strani, toda skorovisti smeri, germanstvu pot naslovanski Balkan, do Soluna in preko Carigrada v Malo Azijo.

Ta pogubni vpliv nemškega papirja se je pokazal ob letošnjih dogodkih na Balkanu.

Vse javno mnenje v Evropi je vznemirjeno, razburkano vsled teh dogodkov — v Avstriji ne!

Tako malo se brigamo za to, kar se godi v Macedoniji in Albaniji, kakor da bi bilo to v najbolj oddaljenem delu sveta in kakor da bi narod, čegar iztrebljenje je zarotil sultan Abdul Hamid, ne bil nam po krvi soroden jugoslovanski narod! Bolj nas je bolelo trpljenje Burov v južni Afriki, nego nas boli danes usoda ustaških čet ob Strumi, Vardarju in Bistrici.

Naravno! Južna Afrika ni v bližini Trsta in ne v bližini Soluna; časopisje se lahko brez vsake skrbi udaja milosrčnosti, humaniteti, stvarjem, ki so tako lepe in tako poceni. Na Balkanu pa je stvar drugačna. Tukaj treba čuvati politične interese matere Germanije, zatoorejstrans humaniteti! In ne da bi se v sosednji Avstriji kdo vznemirjal, koljejo tam doli v slovanski Macedoniji in Stari Srbiji divji in podčrpani turški vojaki žene in otroke, gonijo učitelje in duhovnike v solunske odrinske in maloazijske ječe, požigajo in pustošijo vasi in sela. In ta narod, ki umira tam doli, je jugoslovanski narod! Naj umira — nam pravi avstrijsko-nemško časopisje — tu treba čuvati »politične interese«. Seveda germanske politične interese! In čuvati treba »evropski mir«. Farsa, da jej ni enake — čuvati treba »mir« in tam doli, pred obrazom prosvetljene Evrope, se toči kri otrok, se skrnuje žene in dekleta, se pustošijo vasi. To je »evropski mir«!

Zanimanje za balkanske nemire je povsod drugod večje, nego v Avstriji. Ce'lo v državah, ki nimajo tam doli nikakih direktnih interesov, tako na Francoskem, na Angleškem. V interesu Nemčije pa je, da se balkansko vprašanje še ne reši! Ni še dozdala popolnoma svojega mostu do Soluna, da-si je v zadnjih letih, posebno s pomočjo svoje trgovine in industrije, dosegla že velikanskih uspehov, tako, da je njen vpliv na dvoru sultanovem vzrastel hipoma do nepričakovane višine. Potreben jej je za zdaj še »status quo«; treba jej, da se kolikor mogoče dolgo vzdrži današnja gnuloba, in če tudi poginejo o tem celi narodi! In ti narodi so itak slovanski!

Oficijelna Avstrija je vsa v službi Nemčije in njene politike! Zato bi bilo nespartmetno pričakovati, da bi se ona za usodo balkanskih narodov bolj za nimala; nego samo javno mnenje avstrijskih Slovanov, ki je zastrupljeno z nemškim časopisjem. Uzde svoje politike je prepustila Nemčiji, odtujila si je slovanske narode na Balkanu, izgubila je skoro popolnoma vpliv in renome!

Obvestnem uvaževanju teh razmerso sklenili nekateri jugoslovanski državni poslanci na Dunaju, da ustanove odbor, ki bo skušal vzdramiti zanimanje slovanskega javnega mnenja za dogodke na Balkanu, ki se nas tako živo tičejo! Ta odbor bo skušal na drugi strani paralizirati pogubno brezbriznost oficijelnih krogov. Politični razum zahteva, da ne damo zidati Germaniji mostu preko nas avstrijskih Jugoslovancov na Balkan in do Zlatega roga.

Povodom 890-letnice smrti Petra Svatića († 1102).

(Dalje.)

V krvavi bitki je pal junak Svačić se svojimi pristaši, padel boreč se junaški za svobodo in nezavisnost kraljevstva hrvatskega...

Da je to veliko naredno katastrofo tudi narodna pesem svojim žalovalnim glasom dostojno pospremila, na tem ne bo menda dvomil nikdo. Ali je še take narodne pesmi, ali vsaj njenih odlomkov —, to je sedaj vprašanje. Vitezović je našel tako narodno pesem in jo prevel... na latinski jezik! Pesnik Hugo Badalić jo je povrnil na hrvatski jezik tako-le:

U toj gori ogenj gori,
A u gori kolo igra:
Liepa Mare kolo vodi.
Njoj na glavi zlatna kruna,
Zlatna kruna, sitni biser.
Ljuto cvili liepa Mare:
»Vajme meni, tugo moja!
Tko bi meni kruno našo,
Zlato moje, biser sitni,
Njegova bih ljuba bila.«
Al mi čuju to Madjari,
To mi čuju, ter dolete,
Hoće oni krunu najti.
Ištu krajem, istu morem,
Pa Madjari hitri najdu
Zlatnu krunu, sitni biser.
Liepa Mare suze toči:
»Čija li ću ljuba biti!
Vaj ernomu Magjarčiću,
Malu, grdu i odurau
Vajme sad ću ljuba biti!
Na što meni sva ljepota?
Aj vi moje orne oči,
Grda ćete muža gledat!
Aj rumene ustne moje,
Koga ćete odsad ljubiti?
Vajme tužna! Čemu li sam?
Aj vi moje biele ruke,
Grda ćete muža grliti!
Aj vi moje male noge,
S grdim ćete mužem hoditi.
Ljuto tuži liepa Mare,
Ljuto tuži, ter se kune:
»Volila b' se utopiti,
Neg Magjaru ljuba biti.«

Tej pe-mi se je ob Adrijskem morju, to je: v oči domovini Petra Svačića, ohranil odlomek, ki se peva še danes. Evo ga:

Popuhnul je tih vjetar
Trans, nina, nina, nana,
Popuhnul je tih vjetar,
Tibi vjetar iz Levanta
I odnesal Mari krunu.
Liepa Mare progovori:
»Tko bi meni krunu našal
Njegova bi ljuba bila«
Našal ju je jedan mali,
Jedan mali erni Moro.
A joj meni, majko moja
Volila bi se utopiti
Neg Morova ljuba biti.

Mara je Hrvatska, ki je po smrti kralja Dimitra Zvonimira, oziroma slabiča Štefana II. ostala brez krone, t. j. brez kralja. Vse drugo je jasno. »Nardna pesem« je toliko rekla, da zgodovinarju ne treba več govoriti.

Dr. T.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 2. decembra 1902.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje včeršnjega brzojavnega poročila.)

V nadaljevanju razprave o krošnjarstvu govoril je posl. Biankini, ki je braail bosanske krošnjarje pred zasramovanji nemških poslancev. Posebno oistro je prijemal Nemce radi očitanja parasitstva Bošnjakom. Dejal je, da Bošnjaki lahko odgovarjajo na to psovko: »zakaj ste pa prišli v Bosno? zakaj ste nam pobili brate, požgali in oropali naše domove? in čemu vendar trošite toliko krvi in toliko denarja za te parasite? Mi parasiti bi bili pripravljenej odtrgati se od vas in ostati na svoji zemlji brez varuštva in brez gospodstva tujecev«.

Predlogi Nemcev. Končno so predlogi Nemcev iz Češke prišli pred širšo javnost — potem, ko so jim vse nemške skupine — izvzemši Vsenenee — pritrđile v

principu, kakor podlagi za pogajanja, ali pod pogojem, da se jezikovni boj med Nemci in Čehi za sedaj zaustavi na vsej črti ter da se parlament loti posvetovanja vladnih predlog, važnih za državo in proizvajajoče sloje prebivalstva.

Iz tozadevne brzojavke korespondenčne pisarne posnemljemo:

V prvi točki obsejajo ti predlogi vnanji in notranji uradni jezik na državnih in avtonomnih oblastih, v kar bo storjeno važno pripravljeno delo po zak. načrtu o jeziku na avtonomnih oblastih Češke. Kakor nadaljnje pripravljeno delo se nasvetuje ustanova državne in avtonomne uprave po okrožjih, od ene strani po ustanovitvi narodno zaokroženih okrožnih vlad, katerim bi bil prepuščen bistven del kompetence namestništva, na drugi strani pa po ustanovitvi avtonomnih okrožnih zastopstev, v katerih kompetenco bi spadalo vse šolstvo in humanitarne naprave. O tem naj bi navstalo kolikor le možno malo narodno mešanih okrožij. V jezikovno mešanih okrožjih naj bi bilo za drugorodno manjšino enakomerno preskrbljeno po zasnovi oddelkov na okrožnih oblastih in v okrožnih odborih. Da-si Nemci ustrajajo pri svoji zahtevi po uzakonjenju nemškega kakor državnega in občevalnega jezika, vendar je možno v čisto čeških teritorijih dovoliti češki notranji uradni jezik v olajšanje službenega poslovanja in taksativne ustavitve oblasti. Kar se dostaje vnanjega uradnega jezika, se morejo po vsem Češkem uloge predlagati v obeh deželnih jezikih, ako to ne vpliva na poslovanje glede rabe uradnega jezika. Za imenovanje državnih uradnikov in slug naj velja načelo, da je v obmejnih obsežjih imenovati le take uradnike, ki so se o zadnjem ljudskem štetju pripoznali k tistemu občevalnemu jeziku, ki je v dotičnem obsežju, kjer naj bodo nameščeni, uradni jezik. V Pragi in po predmestjih mora biti sleherni uradnik vešč obema jezikoma. — Ista zahteva velja glede enega uradnika na uradih, kjer so stalno bivajoče manjšine jezikovno mešane obsejja.

Nadaljnje točke za rešenje češko-nemškega jezikovnega spora so šole za manjšine.

Končno slede še določila o volilni reformi, o ustanovi okrožnih vlad in okrožnih zastopstev ter volilni red za okrožne zbore.

To bi bili predlogi Nemcev, kolikor jih javlja brzojavka korespondenčne pisarne. Sodiiti bo seveda možno še le potem, ko bo znano vse besedilo teh predlogov. Pripoznano pa bodi, da ti predlogi napravljajo vsaj tak utis, kakor da so Nemci vendar prilili nekoliko vode v svoj nemški furor. Da so pa predlogi, kakor so, nevsprejemljivi za Čeha, to je gotovo. Ali mi moramo čakati, kaj poredejo Čehi. Le toliko bi pripomnili mi že sedaj, da se nam načelo, katero postavljajo Nemci za imenovanje uradnikov, zdi jako nevarno, ker bi moglo demoralizatorično vplivati, ker bi potem uradniki v mnogih slučajih izpovedovali svoj občevalni jezik proti svojemu prepričanju in le v pohlepljenju po kaki dobri službi v kakem gotovem kraju — torej iz egoizma. Jako radovedni pa smo, kaj govore predlogi o minoritetnih šolah.

Predlogi Nemcev so že priobčeni Čehom in vladi. Zadnje poročilo v »Neue Fr. Presse« o tej akciji nas sili, da kličemo slovanskim strankam — ne izvzemši Čehov — pozor, pozor! Izlasti jugoslovanskim poslancem kličemo nujno svarilo: stojte pazno na braniku! V rečenem listu čitamo namreč, da je bilo včeraj predloženo nemškim klubom, naj sklenejo in izjavijo, da ta nemški

elaboratne sme ustvarjati ni- kakega prejudica za razmere v drugih kronovinah.

Iz poročil, kolikor jih imamo v rokah, ni razvidno, da-li se nemške skupine sklenile tako. Bržkone so in je opravičena bojazen, da hočejo Nemci — pod težo razmer in ve- ljave češkega naroda — nekoliko odjenjati na Češkem, zato pa da hočejo tem huje tla- čiti po drugih kronovinah in vzdrževati staro krivico ter so to že sedaj povedali vladi in jej — ustregli! Po takem bi bilo umevno rezervirano vedenje Koerberjeve vlade glede na to nemško akcijo, saj so Nemci točni iz- vrševalci nje intencij. In ni nemožno, da so se nemški predlogi sestavili ne le v spora- zumljenja, ampak ob sodelovanju Koerberjeve vlade.

To domnevanje je tem verjetneje, ker stavljajo Nemci kakor glavni pogoj, da zbor- nica nemudoma prične razpravo o — vladnih predlogih. To je ljubka igra med vlado in Nemci: sedaj pomaga vlada Nemcem se svo- jimi »načrti«, potem pa pomagajo zopet Nemci vladi se svojimi »predlogi«.

Iz nemške zbornice. Socijalisti na- daljujejo obstrukcijo proti carinarskemu ta- rifu, ali večna si vsejedno pomaga naprej. Včeraj je predsedništvo dva socialistična poslance, Babela in Singerja, izključilo iz seje, ker sta bila radi žaljivih besed trikrat pozvana na red.

Dogodki v Macedoniji. Te dni smo bili čitali v nekem listu, da je grof Goluchowski krenil na drugo pot se svojo bal- kansko politiko. In sicer na pametnejšo pot. Prišel da je do prepričanja, da razmer na Balkanu ni možno urediti v sporazumljenju z vsemi vlastmi, ampak da te razmere imati urediti le Avstro-Ogrska in Rusija. Mi smo majali z glavo, ko smo čitali to. Nismo mogli verjeti, ker poznamo grofa Goluchow- skega od sedaj kakor moža, ki se ničesar bolj ne boji od misli, ki bi bila neodvisna od — Berolina...

Danes bi se pa morali skoro bati, da smo se vendar motili o njem, ako ne bi bila izključena misel, da so ga zopet drugi poti- snili na pravo pot, kajti turška vlada se je odločila za razne reforme v Macedoniji, a listi povdarjajo, da jo je v to prisililo skupno prizadevanje ruskega in avstro-ogerskega po- slanika v Carigradu. Ta paralelna akcija med Avstro-Ogrsko in Rusijo da se je izka- zala veliko izdatnejšo, nego pritiskanje večih vlasti, ker je uverila sultana, da treba od- tegniti tla nezadovoljstvu prebivalstva v Ma- kedoniji.

K reformami, ki jih odreja Turčija, se hočemo povrniti jutri. Za danes bi pripo- mnili le, da ni zadosti, da se reforme odre- jajo, ampak se morajo tudi res izvajati. To pa je bilo ravno na vseh dosedanjih refor- mah Turčije v krščanskih pokrajinah: ob- ljubljale so se, izdajale tudi na papirju, v praktično življenje pa niso stopile nikdar!

Tržaške vesti.

Imenovanje v šolski stroki. Minister za nauk in bogočastje je imenoval glavnega učitelja na učiteljsko v Kopru, Emanuela Dalponte, glavnim učiteljem na ženskem učiteljsko v Tridentu; profesorja na c. kr. drž. realki v Roveretu, Luigi Barrija, glav- nim učiteljem na učiteljsko v Kopru.

O cerkvenem gibanju v Trstu in Istri piše dunajska »Information« med drugim: »Tu stojimo hkratu pred gibanjem »proč od Rima«, ki se bo, ako visoki cerkveni krogi ne- mudoma ne spremenijo svojega vedenja na- sproti slovanski večini prebivalstva, hitro širilo ter bi moglo po resnosti in intenzivnosti prekositi analogno gibanje na severu države. Vzroki gibanju so skoro izključno v narodnih motivi. Sistematično so v zadnjih letih izrivali slovanski jezik iz cerkva Trsta in Istre; visoki cerkveni krogi so se le preradi pokorili diktatom li- beralne camorre, so se s tem vedno bolj odtujevali večemu delu prebivalstva ter so sami in skoro zavestno hranili nezadovolj- nost, ki je sedaj hkratu buknila. Izlasti v imenovanjih dveh krajih (v Rojanu in Riemanjih) so zavladali naravnost neznosni od- nošaji.

Minolega leta je vse prebivalstvo v Riemanjih prestopilo k unijatski cerkvi in unijatski škof Drobobocki je osebno prišel na lice mesta, da se prepriča o razmerah v novi župniji svoje škofije. Od tedaj obstoji v cerkvi v Riemanjih staroslovnsko bogoslu- ženje in je do nedavno vladal razmeren mir. Sedaj pa se je novi škof tržaški, dr. Nagl,

dal zavesti do koraka, ki je moral usodno delovati. Naložil je kapelanu v Riemanjih, naj takoj odpravi staroslovnsko bogoslužje, sicer bo on (kapelan) odstavljen od službe. Zajedno je bilo odrejeno nasilno iztirjevanje pristojbin za župnijo Dolina, h kateri so popred spadali Riemanj. Odgovor prebival- stva na to je bil v prošnji do dra. Milaša v Zadru. V Rojanu so stvari nekoliko drugačne in kažejo več analogije z razmerami v ostalih župnijah Trsta in Istre. Postopanje rojan- skega župnika Jurizze — tega tipa italijan- ske duhovščine v župnijah Primorja — je slednjič nezadovoljnost slov. prebivalstva pri- gnalo do skrajnega.

Slovenski jezik se izriva iz urada in šole in prebivalstvo noče več nikakor dopuščati, da bi se njega jezik sedaj izrinil še iz cerkve. Že davno so bile razmere v Trstu in Istri take, da je moralo priti do očitnega spora. Gibanje bo morda še možno utesniti, ali, to se umeje ob sebi, ne z malenkostnimi kon- cesijami, kakor se jih meče prosičim in pre- magancem, ampak le s privoljenjem po- polne enakopravnosti. Ob na- daljevanju odrekajočega vedenja v Rimu Slovenci ne morejo nič izgubiti, nasprotno, oni morejo le pridobiti, kajti ustanova na rodne cerkve bi bila zanje velike koristi tudi v narodnem pogledu. Na Rimu je torej sedaj, da si premisli stvar.

Volitve v zavarovalnico proti ne- zgodam se zopet bližajo. Konec decembra bodo volile svoje zastopnike 3., 4. in 5. kategorija. — Da Slovani, ki imajo v ob- veznih obrtnih podjetjih večino, ne podle- žejo zopet tako sramotno kakor o zadnjih volitvah, osnoval se je v Trstu poseben vo- lilni odbor kakor odsek političnega društva »Edinost«. Temu odboru, ali pa naravnost predsedniku istega, g. prof. Matku Mandiču, deželnemu poslancu v Trstu, naj se določi- ljajo vsi naveti, vsa tozadevna vprašanja kakor tudi glasovnice. Navedeni odbor daje drage volje vsa potrebna pojasnila ter na- znani pravočasno kandidate za posamične skupine.

Vsakdo, ki je opravičen voliti, naj si šteje v svojo sveto dolžnost, da stori vse možno, da bo zavarovalnica v slovanskih deželah, zavarovalnica za Slovane — tudi po svojem odboru slovanska.

Konkurencija italijanskih delavcev v našem mestu. Te dni imamo v našem me- stu klasičen primer o pogubnosti konkurence delavcev iz Italije: štrajk v takozvanem »Jutificio«.

Včeraj smo od prijatelja dobili o tem štrajku kratko notico, v kateri pripoveduje, da se v tej tovarni plačujejo delavci z la- škimi lirami in prepušča nam, da se obširneje bavimo s to stavko. In res hočemo njegovi želji ustreči v popolni meri. Ta to- varna je čisto nova in ako se ne motimo, ni niti en mesec minol od tedaj, ko je neki delavec pisal v našem listu o vprejemanju delavcev v to tovarno in sporočil, da so bili v tej tovarni vsprejeti sami laški podaniki na delo, da-si je na stotine brezposelnih domači- nov prosilo za delo. Danes nam je jasno, zakaj so bili tuji podaniki in ne domačini vsprejeti na delo: laški podaniki so se bili namreč ponudili kakor posnemamo iz današnjega »Piccola«, za nizko plačo in so tako izpodrinili domače delavce. Na ta način so se torej usilili na delo. Sedaj pa ti laški podaniki štrajkajo in zahtevajo, naj se jim — plača poviša! Najprej se ponujajo za nižjo ceno, da izpodrivajo doma- čine, potem pa, ko niso še niti en mesec na delu, postajajo prepotentni in objestni in za- tehtajo, naj se jim plača poviša! In mi, naj bi tak štrajk morda podpirali?! Kdo more kaj takega zahtevati od nas? Ali bi ne bilo to samoubijanje?! Mi naj bi podpirali prizade- vanja onih, ki so prišli v naše mesto, da do- mačinom na infamen način kradejo kruh iz ust! Postopanje laških usiljencev je najostud- nejše lopovstvo! Mari je to ono »bratstvo«, o katerem nam dan za dnevom pridigujejo laški socialisti in kar po opičeje ponavljajo voditelji slovanskih socialistov?! Domači delavci zahtevajo najodločnejše, da socialistični voditelji jasno precizirajo svoje stališče nasproti infamnemu štrajku v tovarni »Jutificio«! Ako se ne izrečejo odločno proti ta- kemu postopanju laških delavcev, morali jim bodo domačini odkrito in jasno govoriti, kakor so tudi sklenili pred par dnevi na nekem zaupnem shodu, ki se je — kakor se nam poroča — vršil nekje v mestu.

Narobe svet! Gospod urednik! Vam se gotovo niti ne sanja, da bi v Trstu izha-

jal kak »rusofilski« list! Morda pa je tako, da se jaz motim, kajti izključeno vendar ni, da se tu nahaja kak list se slovanskimi aspiracijami. A da bi bil tu list, ki se sle- herni dan bavi z ruskimi razmerami — in to na prvi strani — tega si vi gotovo ne mislite. In vendar je! Kdo bi si mogel mis- liti to?! Ta list je naš — »Independente«! — Kakor vedno, tako tudi še sedaj rad upogledavam v tukajšnje glasilo laškega parlamenta, v takozvani »Independente«. — Žal, da mi čas ne dopušča, da bi pazil vsaki dan na to glasilo skrajnega [krila naše irre- dente. Včeraj pa sem imel priliko čitati ta uzor »Neodvisnosti« in sem, da govorim re- sunico, strmél.

Na prvi strani sem opazil vse polno člankov in notic — Rusiji! Govora je bilo o preganjanju Židih (uredniki omenjenega lista so namreč sami Jajtetni), o namišljenem atentatu na cara, o »tajni« ministerski krizi, o korakih, ki jih je (po nalogu cara) napra- vil v Carigradu ruski poslanik Sinovjev itd.! Kako je prišlo do tega, da je to laško trobilo posvetilo skraj vso prvo stran — ruskim razmeram? Ko bi imeli v Rusiji parlament, bi človek mislil, da si to glasilo pričakuje od istega kako zbirko rubljev; — ker pa tega ni, se človeku uriva slutaja, da so v Rimu zaustavili dosedaj običajno nabi- ranje lir v podporo »vrlemu« »Independ- entu«!

Na vsaki način se je moralo nekaj do- goditi, ker naravnim potom bi »Indipen- dente« ne prinašal toliko notic — o Rusiji!

Kakor »dobri prijatelji« bi mi svetovali temu branitelju laških junakov iz Brusov in Mašje, naj se ne trudi toliko o Rusiji in za Rusijo, ker od tam ne dobi niti kopejke, kamo-li — rubljev!

Po našem mnenju bi storil boljše, da nekoliko opiše italijanske šolske razmere, da opiše sicilijanske, kalabriške in druge laške brigante; da se nekoliko pobavi z laškimi norišnicami, v katerih rabijo še danes stara, težka in zarjavela železja o uklepanju ne- srečnih blaznencev! Ako bo slušal nas in ako se še potegne za laške barone, markize, grofe itd., je upanja, da se ga usmili kaka »dobra« laška duša in mu pošlje kako — palanko!

To je naša nedolžna želja, katero naj bi »naš« bravo »Independente« uvaževal. Ako si je pa utepel v glavo, da bi mogel priti do rubljev, mu pa želimo obilo sreče in mu iz srca radi prepuščamo to brezupno — upanje.

Stari »prijatelj«.

Tako je prav! C. kr. finančno nadzor- ništvo za pokneženo grofijo Goriško in Gra- diščansko, objavlja v tukajšnjem uradnem listu razglas o zakupu pobiranja užitinskega davka na vino in meso za okraj Ajdovščina. Ta razglas je objavljen v nemškem in slo- venskem jeziku. Naravno bi bilo sicer, da se taki oglasi objavljajo v deželnih je- zikih, to je: v slovenskem in laškem. Ker pa že »mora« biti tudi tu — kakor povsodi — nemščina na prvem mestu, je dotično finančno nadzorništvo vsaj v toliko postopalo korektno, da ni zapostavilo slovenskega je- zika, kakor se često dogaja ob objavljanju stvari, ki se tesno dotikajo interesov naših slovanskih krajev. Za izključno laške kraje naj bi te in slične stvari objavljali v samo- laškem, za izključno slovenske kraje v slo- venskem, a v mešovitih okrajih v več jezi- kih. Tako bi bilo vstreženo narodom in bi tako prihranili vse tiste novce, ki jih požira sedaj nezmisljeno, nepotrebno, ker brezko- ristno objavljanje nemških razglasov za — slovensko ljudstvo.

Gledališka predstava v Barkovljah. — V nedeljo, dne 7. t. m. priredi pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah gledališko predstavo s sodelovanjem dobroznane Hrvat- ske gledališke družbe pod vodstvom gosp. Gavrilovića in vojaškega orkestra.

Predstavljali se bosti veseloigri »Strah pred miško« in »Razpor med ženo in možem« ter šaljivi prizor »Kmet, ki je bil prvokrat v lekarni«.

Začetek ob 4½. uri pop., ustopnina 50 stot., sedeži 50 stot.

V ponedeljek, dne 8. t. m. se bo isto- tam predstavljala narodna igra s petjem »Šokica«.

Družba Gavrilovića je že večkrat nasto- pila javno pred sl. občinstvom v Trstu in okolici ter si pridobila simpatije na vseh predstavah. Odbor društva »Adrije« se na- deja, da tudi pri teh dveh zadnjih predsta- vah t. j. v nedeljo in ponedeljek pohiti sl.

občinstvo podpirati družbo. Predstave so jako lepe in šaljive, tako, da nobenemu ne bo žal, da se jih je udeležil.

Požar na železnici. Danes zjutraj, ne- koliko po 6. uri unel se je na južnem kolo- čvoru vagon premoga.

Samomor. Predsinoči se je v ulici Belvedere zastrupila 19-letna služkinja Ma- rija Švagelj iz Štanjela, baje radi nesrečne ljubezni.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 5º.2 ob 2. uri popoldne 11.3 C. — Plakomer ob 7. uri zjutraj 757.6 — Danes plima ob 8.48 predp. in ob 9.57 pop.: oseka ob 3.14 predpoldne in ob 3.17 popoldne.

Dražbe promišlni. V soboto, dne 6. dec. ob 10. uri popoldne se bodo vsled »aredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za ci- vilne stvari vršile sledeče dražbe promišlni: Vicolo dell' Officina 3, omara; ulica Monfort 7, 1 brougham; zagata del Moro 9, 1 brou- gham; ulica Molin a vento 29, hišna oprava; ulica Molin grande 16 a, oprema v zalogi; ulica S. Giovanni 8, veriž; ulica Amalia 4, omara; ulica del' Istituto 26, hišna oprava; Škorklja 246 in Rojan, hišna oprava.

Društvene vesti.

Odbor pol. društva »Edinost« bo imel svojo sejo v soboto zvečer ob 7. uri. Vsi odborniki in njihovi namestniki so po- zvani, da gotovo pridejo.

Za žensko podružnico sv. Cirila in Metodija se je nabralo pri krstu malega Otokarja Nardinu a pri sv. Mariji Magda- leni sp. 5 K 40 st. Častitamo od srca vr- lemu narodnjaku g. Nardinu ter mu želimo, da bi njegov Otokar bil vsaj deloma sličen dičnemu našemu Otokarju!

Opozarjamo na »Miklavžev večer«, ki ga priredi žen. podr. sv. Cirila in Metodija v društvenih prostorih pri sv. Ivanu v ne- deljo 7. dec. ob 4. uri pop. Vstopnina 20 novč. Posebnih vabil se ne razpošilja. Da- rovi naj se pošiljajo g. Grmek, vrtnarici pri sv. Ivanu.

Miklavžev večer. Plesni odsek trgov- skega izobraževalnega društva javlja slov. občinstvu, da priredi v nedeljo dne 7. t. m. v prostorih »Slovanske čitalnice« Miklavžev večer.

Priporoča se posebno gospem mamicam, da se udeležijo v velikem številu te zabave, ker Sv. Miklavž prinese s seboj mnogo lepih daril za otročča, a tudi za odrasle.

Miklavžev nastop bo točno ob 5½ uri popoldne. Po Miklavževem odhodu bo plesna zabava, ki bo trajala do polnoči.

Vstopnina: člani prosti, nečleni 1 K, gospice ozir. gospe polovico (50 stot.)

Nadeja se obilne udeležbe od strani slovanskega občinstva

O d s e k.

Miklavžev večer v Rojanu. V soboto, dne 6. t. m., priredi otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metodija v prostorih »Kon- sumnega društva« »Miklavžev večer«. Začetek ob 6. uri zvečer. Oni starši, kateri mislijo obdarovati svoje otroke z darili, so naprošeni, da iste pošljejo na vodstvo vira oziroma gostilničarju »Kons. društva« naj- kasneje do 5. ure pop.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Občinske volitve v Veprincau.** Ker so laški listi po teh volitvah zagnali hron- ski krik, da je zaplapolala njihova »istrska« zastava, kjer se je še včeraj vila hrvatska trobojnica in so s tem zaveli tudi druge v misel, da je naša stranka občino Veprinca »izgubila«,

je potrebno, da konstatujemo:

Naša stranka je imela dosedaj 1. razred. Tega je ohranila. V drugem in tretjem raz- redu pa naši volilci že 12 let niti n a v o l i š č e n i s o h o d i l i! Na zadnjih volitvah je bilo v II. razredu za našo stranko oddanih 8, za nasprotno 12 glasov, o čemer pa treba konstatirati, da je komisija nezako- nito odbila dve naši veljavni pooblastili, a trije volilci, ki so še dan pred volitvijo dali be- sedo, da bodo glasovali za našo stranko, so na dan volitev zjutraj — odfotovali. Jasno je torej, da je tu laški denar storil svojo dolžnost. Kako neopravičena je bila zavrnitev onih dveh naših pooblastil, izhaja iz dejstva, da so eno teh pooblastil odklonili pod pre- tvezo, ker dra. Stangerja, na čegar ime se je glasilo pooblastilo, komisija ne pozna kakor administratorja grofa Microvskega! Če pa vam povemo, da jim je g. dr. Stanger

utaknil pod nos dekret e. k. okrajnega glavarstva, s katerim je bil imenovan rešenim administratorjem, in če vam povemo, da so takoj na to pustili s pooblastilom glasovati nekoga — Madjara, ste menda na jasnem, kako brezobrazno je postopala laška volilna komisija. Iz vsega je torej razvidno, da se je v tem II. razredu naša stranka mogla nadejati celó zmage.

Ostaja še tretji razred, kjer je bila stvar za našo stranko nejnepogodnejša. Od 400 volilcev jih je glasovalo 192. Že ta razmeroma mala udeležba je simptomatična. Ljudje, ki so bili do novejših časov popolnoma v okovih italijanske stranhe, sicer niso še šli glasovat za našo stranko, ali tudi za laško niso hoteli več in jih je polovica ostala doma. Vendar je ob vsem tem naša stranka dobila 61, italijanska pa 131. Ako uvažujemo — kakor že povdarjano —, da se v tem razredu naša stranka že 12 let niti v boj ni spuščala, potem moremo reči, da je bil to začetek, ki vzbujajo najboljše nade.

Če uvažujemo: da je bil dne 3. novembra tamkaj Benatti, nabasni z denarjem; da so bile volilne liste sestavljene tako, da jih (v lahko umljivem strahu) niso dovolili nobenemu naših prepisati; da so (da bi preplašili ljudstvo) jednemu našh posekali trte, drugemu pa zažgali hlev; da so se posluževali vseh tistih volilnih mahinacij in nasilja, v katerem je italijanska stranka poznan star mojster; in ako uvažujemo sledajič: da je v zvezi vsemu temu naša stranka v III. razredu napravila nadobuden začetek, da bi bila v II. razredu, ako bi bila volitev korektna, tudi zmagala, in daje v I. razredu zmagala:

potem vemo, kako prazno in smešno je govoričenje, da smo kaj »izgubili«.

× **Tužni Istri v pomoč!** Abiturijenti spletskega gimnazija šolskega leta 1901/1902 so zložili za družbo sv. Cirila in Metodija za Istru krasno svoto 1000 K. Upraviteljstvo družba pak je odločilo, da se s to svoto ustanovi poseben sklad »abiturijentov spletske gimnazije šol. leta 1901—1902« v spomin na ta plemeniti čin mladine.

»Jedinstvo« pripominja, da treba vedeti, da je to tista mladina, ki je bila najbolj izpostavljena vetru sistema, ki je vel skozi naše šole. Ni bilo dneva, da ne bi bili ti mladeniči občutili bič težkega stanja samo zato, ker so Hrvatje Skozi leta in leta je bila ta mladina izročena irredenti na milost in nemilost. Kamora dalmatinska je zasnovala tako gonjo na te mladeniče, da je bilo naravnost neverjetno ... Meščanstvo Spljeta je videlo na svoje oči postopanje onih, ki so poklicani, da bi čuvali naobraženo mladino pred irredento, ki je pod pokroviteljstvom izvestnih faktorjev, kateri, Bog in vera, prej dovoli, da vse propade, samo da se ne da pravica narodu.

Mladina je dobro znala to in se je pripravila na odgovor. In ona se je maščevala: trideseterica njih je položila 1000 K za šole v tužni Istri! Vse so jej mogli zabraniti, sli neki izvestni duh ni mogel prodreti v njena srca!

× **Koncert pevskega in glasbenega društva v Gorici.** Kakor smo v našem listu že sporočili, priredi vrlo »Pevsko in glasbeno društvo v Gorici« v nedeljo dne 7. t. m. koncert v veliki dvorani hotela »Central« v Gorici. Koncert, na katerem sodeluje vojaški orkester, ima jako zanimiv program in je z ozirom na vrhline tega društva z gotovostjo pričakovati najlepšega užitka. Kogar veseli mal izlet v bližnjo Gorico, priporočamo mu jako toplo ta koncert, na katerem se sestanejo rodoljubi iz Gorice in goriške okolice.

Vstopnina na koncert 60 stot., sedeži po 2 kroni, 1.40 krona in 80 stotink. Začetek ob 8. uri zvečer.

× **Koncert v Voloskem.** Ženska in možka podružnica družbe sv. Cirila in Metodija za Istru na Voloskem priredi jutri dne 6. t. m. koncert z deklamacijjo in dramatično predstavo v spodnji dvorani družbine šole. Začetek ob 8. uri zvečer, vstopnina 1 krono.

Vesti iz Kranjske.

* Večer Konopničke. V proslavo 25-letnega literarnega delovanja najodličnejše poljske pesnikinje in pisateljice Mary-je Konopničke priredi »Splošno slovensko žensko društvo« v Ljubljani v nedeljo, dne 7. t. m., ob 7. in pol uri zvečer »Večer Konopničke«. Koncert, ki se bo vršil v Sokolovi dvorani

»Narodnega doma«, ima na programu skoraž izključno poljske točke, med katerimi je pet pesmi Konopničke.

* Čehi na Bledu. Letos je bilo od početka maja do 15. julija med 1774 letovinarji 167 Čehov, torej skoro 10%. V tem številu niso všteti pasanti, med katerimi je bilo tudi mnoge Čehov.

Vesti iz Štajerske.

— Miklavžev večer v Mariboru. V nedeljo dne 7. decembra priredi pevsko in bralno društvo »Maribor« Miklavžev večer v veliki dvorani mariborskega »Narodnega doma«. Na programu je mej drugim gluma »Stempihar mlajši« in šaljivi prizor s petjem »Zabija kantata«.

Vesti iz Koroške.

+ Šolski obisk na deželi močno ovira letošnja zgodnja zima, zlasti pa mrz in zapadli sneg. Z dežele došla poročila naznanjajo, da v hribovitih krajih še polovice otrok ni v šolo. Mrz, slaba pota ovirajo otrokom obisk, še boj pa revščina, ker nimajo ne ne obuvala ne potrebne obleke.

Razne vesti.

Na veletragičen način je stotnik Evgen Klemenč bosansko hercegovskega polka št. 4 končal svoje življenje. Na vojaškem strelišču na Dunaju — kjer je rešeni polk v garniziji — je oddelek vojakov pod vodstvom rečenega stotnika imel podreti neko drevo. Ko je bilo drevo že skoro prežagano, so je vojniki potegnili z vrvmi, da bi je podrli k tlom. Drevo pa se je nagnilo na drugo stran in je padlo ravno na stotnika Klemenčev, ter ga ubilo.

Čudež se je zgodil! Da se dan na dan sujejo iz Nemcev Madjari ob malem trošku borih 50 nvč., to je: da Nemci na Madjarkem iz gole spekulacije zamenjujejo svoja nemška imena z madjarskimi, to je z mano in ni nič novega. Nezaslišana novost, pravi čudež pa je, če je [Madjar zamenil svoje ime za nemško. Tak čudež je izvršil vseučilišni profesor Zsözöl Benjamin, ki je to svoje ime spremenil v Grosschmied. To da je storil iz pietete do svoje rodbine.

Da mu sedaj Madjari ne dajejo pardona — to se pač umeva samo ob sebi.

Moder župan. Župan Novikov v Baku na Ruskem je izdal razglas, s katerim naznanja, da osebe, ki vlagajo prošnje s priporočili izvestnih, pa bodi tudi vplivnih ljudi, imajo pri njem manje nade, nego pa osebe, ki jim je v priporočilo le njihova oseba. To je res hvalevreden sklep, ker je naperjen proti protekciji.

Najstareji avstrijski častnik je v Griesu pri Bolcanu živeči major grof Künaigl, ki je letos v popolni svržosti duha in telesa praznoval svoj 98. rojstni dan.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi. Podporno društvo za slov. visokošolce v Pragi je končalo s 1. oktobrom prvo leto svoj. delovanja.

Bilo je ustanovljeno na inicijativno tajnika in s posebno požrtvovalnostjo in delavnostjo gospoda predsednika nadinženjerja F. Tomšiča le iz nujne potrebe. V Pragi namreč ni toliko študentjev, kakor na drugih univerzah, tudi podpore, ki jih morejo praška podporna društva podeliti, so v primeri s potrebo nezadostne; privatnih podpor in lekocij je pa tudi težko dobiti. Slovenem, nevedčemu češkega jezika, o nemških ne moremo niti govoriti. Če pa je prišla slovenska mladina k opravičenemu nazoru, da je praška univerza naravno in za vsestransko izobrazbo najugodnejše središče, kjer jih ne čaka preganjanje, zasramovanje in izzivanje političnih nasprotnikov, ali naj se jih v tem položaji odreče slovenski narod ter jim onemogoči izpolnitev njih teženj? Kulturni vspehi Čehov govore glasno za to, da jih podpiramo z vsemi močmi in največjimi žrtvami, kajti jedno v Pragi se more slovenska mladina pričuti treznemu življenju in vztrajnemu, vsestranskemu delovanju. In če se tudi ne oziramo na to, zadostuje nam k prepričanju o potrebi društva že faktum, da je bilo tu že pred ustanovitvijo društva lepo število podpore potrebnih in vrednih visokošolcev, ki bi brez podpore ginili v boji za eksistenco, zanemarjali studije ter lahko postali žrtva pomanjkanja.

Odborovih sej je bilo šest, pri katerih se je razdelilo 883 K podpore.

Podpirancev je bilo mesečno od 8—9; po studijah: 7 juristov, 2 filozofa, 2 tehnika in 1 farmaceut.

Društveni imetek je bil naložen v poštni hranilnici (435 K) in v posojilnici; ustanovnina je po sklepu odborovem nedotakljiva.

Upravni stroški, ki so bili radi početka društvenega delovanja visoki, znašali so 163 K 12 stot. in to za tiskovine, papir in peštino.

Vsi dohodki (darovi, podpore in čisti dohodki veselja) do 30. kimovca 1902 znašajo 1495 07.

Vsem podpornikom, darovalcem in nabiralcem prispevkov izrekamo svojo iskreno zahvalo za njih požrtvovalnost in trudi, prosimo jih pa tudi še za daljšo podporo in pomoč ter pridobitev novih podpornikov in členov.

Dolžni pa smo zahvalo tudi češkim in slovenskim časopisom, ki so naša oznanila brezplačno in točno objavljali in sicer: »Hlasu Naroda«, »Nar. Listom«, »Nar. Politiki«, »Politik«, »Domovini«, »Edinosti«, »Gorici«, »Slovenec«, »Slovenskemu Narodu« in »Soči«. Srčna hvala!

Končno pa bodi še izrečena javna zahvala »Kroužku pevu Hlahola«, ki je na svojem utrudljivem potovanji velikodušno prevzel izvajanje pevskih točk pri koncertnih zabavah v Ljubljani in na Bledu, istotako g. prof. Štritofu, g. županu Peternelu ter vsem ostalim, ki so k uspehu večerov v Ljubljani in na Bledu pripomogli!

V PRAGI, 17. listopada 1902.

ODBOR.

Ogromba. Prispevki naj se pošiljajo ali s priloženo položajico ali pa na blagajnika društva dr. Jos. Ettela z Hvozdomilu, advokata, Kral. Vinohrady, Palaškeho tř 8.

Načrt in odredbe

vseslovenske, umetniško-obrtniške razstave v S. Peterburgu leta 1904.

(Izleček iz načrta in protokola odborne seje 20. maja 1902.)

I.

Z Najvišjim dovoljenjem »Государя Императора« pod Visokim pokroviteljstvom Njegovega »Imperatorskega Visočanstva kneza Aleksandra Mihajloviča, priredi »Славянское Благотворительное Общество« v Peterburgu pri udeležbi društva ruske obrti in trgovine »Содѣйстви« vseslovensko umetniško obrtniško razstavo v Peterburgu leta 1904.

II.

Razstava ima namen, da se s sodelovanjem ustanovijo neposredne zveze za obmen ruskih s sorodnimi jim prebivalci drugih dežel.

Da se to doseže, skrbi odbor razstave, mej drugim, za organizacijo v slovenskih deželah pomožnih odborov za razstavo, kateri morejo nase vzeti trud za povabilo udeležencev pri razstavi, za zbirko stvari, njih pošiljatev, ureitbo na razstavi itd.

III.

Razstava ima dati jasni pogled na sedanje bitstvo, plemenske posebnosti in gospodarski položaj vseh slovenskih narodov, na prirodne izdelke njih dežel, na njihove obrti in rokodelstva, umetništvo, ter ima tudi služiti kot posredovalka in mesto seznanja z dotičnimi izdelovalci in izdelki Rusije.

IV.

Požrtvovalni in pridobljeni predmeti na razstavi imajo biti postavljeni v osnovanje stalnega vseslovenskega muzeja v Rusiji.

V.

Vse slovenske naselbine bodisi evropske, bodisi živeče v drugih deželah sveta se povabljuje udeležiti se vseslovenske razstave s svojimi izdelki, pisateljškimi deli, statističnimi vestmi o deželah, v katerih prebivajo, o njihovem gospodarskem položaju, obrtu, njih umetništvu in izdelki.

VI.

Priredbe razstave in vse njene stvari ima v rokah odbor, kateri za bližje razrede tiksjoče se razstave, voli glavnega komisarja razstave.

VII.

Častnega predsednika razstave je volil odbor s soglasjem Njegovega Imperatorskega Visočanstva Visokega pokrovitelja razstave »Товарищца Министра Финанцов« tajnega svetnika Vladimira Ivanoviča Kovalevskega.

Pravila za udeležence.

1) Vseslovenska umetniško-obrtna razstava se odkrije v S. Peterburgu leta 1904, in bo trajala 3—4 mesece. Dan otvoritve in rok pošiljatev stvari v Peterburg bo posebej naznanjen.

2.) K udeležbi na razstavi se dopuščajo vsi izdelki in prirodni pridelki dežel vseh slovanskih narodov, o čem pa osebe živeče v predelih Rusije, in želeče udeležiti se razstave, morajo stopiti v razporazumljenje z glavnim komisarjem razstave.

3.) Za mesto razstavljenih predmetov na razstavi se nič ne plača.

4.) Stroški za poslane stvari na razstavo padejo na udeležence, o čem pa bodo v kratkem času za prevažanje stvari po ruskih železnicah objavljene olajšave.

5.) Stvari se naslovljajo v Peterburg na glavnega komisarja vseslovenske razstave ali jih pa udeleženci dostavljajo neposredno.

6.) Prej nego se odpošljejo stvari, se mora po pošti poslati podrobni popis stvari, katere se nahajajo v vsakem zaboju, na ravno ta naslov v dveh eksemplarih.

7.) Vse carinske formalnosti, ako se stvari pošljejo na naslov glavnega komisarja razstave, se vrše na mestu razstave.

(Zvršetak pride.)

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi imelo je dne 29. m. m. svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor:

Predsednik: nadinženjer Fr. Tomšič, namestnik predsednikov: dež. svetnik dr. Bohuslav Franta, blagajnik: odvetnik dr. Josip Ettl s Hvozdomilu, tajnik: akad. slikar Josip Germ, odbornik: amanuensis Juniv. Kojzickejce dr. Ivan Žmave, namestnik: rudniški nadkomisar Rad. Vidic, gospodarski svetnik Ivan Arh in redaktor Josip Kuffaer, revizorja: odvetnik dr. Karol Šebesta in revident drž. železnic Gregor Sporn.

Književnost in umetnost.

»Škrat«. Z novim letom prične izhajati v tiskarni »Edinosti« humoristično-satirični list »Škrat«. »Škrat« bo popolnoma neodvisen, stal bo na narodni podlagi, šibal neše narodne sovražnike, a tudi narodne grehe vseh slovenskih strank. Izhajal bo vsako soboto. Rokopise iz vseh slovenskih pokrajin pošiljati je na naslov: Uredništvo »Škrata« Trst, tiskarna »Edinost«. Vsprejemajo se tu ti originalne slike.

Brzoi vna poročila.

Tirolski socialisti.

TRIDENT 5. (B) V nedeljo, dne 7. in v ponedeljek 8. se bo vršil tu shod laskotirolskih socialistov.

Podržavljenje severne železnice.

LVOV 5. (5.) Tukajšnji občinski svet je sklenil odposlati na vladu in na poljski klub spomenico, v kateri se povdarja po- (Dalje na četrti strani.)

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan) vpisane zadruge z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA:

Via Tosa,

vogal

Via Limitassa

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 2

(šolsko poslopje)

in Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, srcal in slik. Izvršaje narečbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

(LUSTROVANI CENIK LASTONI IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

treba podržavljena severne železnice. — Nadalje je sklenil pozvati gališke občine na sodelovanje v tej akciji.

Kriza na Španjskem.

MADRID 5. (B.) Pričakuje se, da se Silvelli posreži sestaviti konservativen kabinet.

Štrajk v Marzelju.

MARZEJ 5. (B.) Zbornica sindikata ladijedelnice je izročila štrajkujočim pomorščakom predloge za poravnaje štrajka. — Zbornica se nada, da na podlagi teh predlogov pride do sporazumljenja.

MARZEJ 5. (B.) Odbor štrajkovcev je odklonil predloge sindikata ladijedelnice. — Shod delavskih odposlancev je izrekel vladi grajo radi odpošiljatve vojaških čet v Marzelj in je sklenil izdati apel na korporacije, da vidi, da li so delavci solidarni se štrajkujočimi pomorščaki.

Iz pred dunajske porote.

DUNAJ 5. (B.) Pred tukajšnjim porotnim sodiščem je začela danes razprava proti bivšemu ravnatelju avstrijske anglo banke, Evgeniu Viljelmu Krämerju, ki je obdolžen slepsrije na škodo banke v znesku 37 076 kron.

Iz nemškega državnega zbora.

BEROLIN 5. (B.) »Tagzeitung« javlja, da so stranke večine uložile predlog, po katerem bi imel predsednik pravico po svojem spoznanju dovoljevati beselo k poslovnemu redu ter da bi se k poslovnemu redu ne smelo govoriti več, nego 5 minut. — Včeraj je bilo v Berlinu 27 socijalno-demokratskih zborovanj

Castim si naznaniti slavnemu občinstvu, da sem otvoril novo

prodajalnico jestvin

v ulici Stadion št. 25.

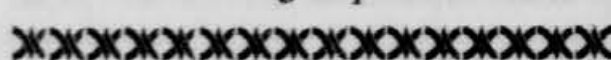
Prodajalnica je dobro asortirana z vedno svežim blagom, kakor: kavo, sladkorjem, rižem, moko, milom in svečami. Nadalje imam v zalogi pristne testenine iz Napolja, Bolonje in Trsta.

Posebnost: testenine z jajci.

Izbor likerjev, vin v buteljkah, biškotov odlikovane tovarne Gatti v Trstu. Suho meso.

Za obilne naročbe se uljudno priporoča

Josip Perovšek.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Čast mi je naznaniti p. n. s. občinstvu mesta Trsta in okolice, da sem te dni otvoril zalogo dalmatinskih naravnih vin. Prodajam po znanih cenah na debelo in v steklenicah. Zaloge se nahaja v hiš. **Emila grofa Alberti-ja**, ulica Ghenga št. 8 zadej na dvorišču.

Namizna vina, črna, bela, »Opollo« (schilcher).

Prodajam tudi naraven in pristen tropinjevec in olje.

Ker so naša dalmatinska vina ne samo na glasu kakor izvrstna, ampak še znamenita, tudi kakor okrepljajoča za bolnike in malokriivnike, nadejam se za trdno, da me bo sl. občinstvo najmnogostevilneje počaščalo se svojimi naročbami ter stem vršilo naše narodno geslo: **Svoji k svojim!**

Odličnim spoštovanjem

Matko Pačić.

(10% popusta.)

Velika zaloga

platnenega in bombažnega blaga

u ulici Nuova št. 15

zraven pekarnice Morin

tyrdke Vittorio Gasparini

Dobiva se frustanj v barvah, pristne fraucozke tkanine, angleške maje, nogovice in švicarske veznine, kotonina, platno, prtnina, prsa za srajce, spodnja krila, srajce za gospe, robci itd.

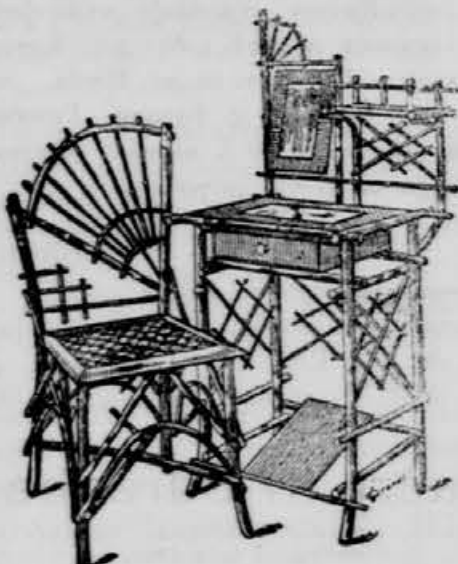
(Oprave za neveste.)

Prodaja po stalnih cenah.

(Najnižje cene.)

Henrik Preuer

Trst, Via Nuova šte. 18.

Tovarna pohištva od bambusa, fušpana in vrbja.

Popolne oprave, najbolj pripravne za darove kakor: stolice, naslanjači, etažere, mizice, španske stene za peči ali proti prepihu itd. itd.

Najzmernejše cene.

V manifaktorni trgovini tyrdke Giuseppe Bolle

v ulici Nuova, nasproti palače Salem

garnitura za 6 oseb od gl. 2.— do gl. 2.40
„ „ 9 „ „ „ 3.60
„ „ 12 „ „ „ 4.40
„ (desert) „ 6 „ „ „ 1.40

Pregrinjala na meter navadne, bele, barvane itd.

Naj se vedno pazi, da se

A. Thierry-jev balzam

uporablja v vseh slučajih ne le za zunanje boleti, marveč tudi za notranje, s čemur se zlasti vsake vrste opekline hitro ublažijo.

Vdobjiva se v lekarnah. Po postji 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 krone.

Thierry (Adolf) Limited lekarna k angelju varuhu v Pregradi (Rogatec Sauerbrunn.)

Naj se pazi na v vseh napredujeh državih registrovano zeleno varstveno znamko »nuns« in na zamašku vtisnjeno tyrdko. Edino pristno. Ki so znaki pristnosti.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače k **Pierotu**. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapečarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletno sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žitu, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Pekarna in slasčičarna

Antona Peternel

v ulici Solitario št. 25.

Podpisani priporoča svojo pekarno in slasčičarno, v kateri se dobiva trikrat na dan svež kruh in slasčice vsake vrste. Prodaja tudi: vsakovrstne moke iz ogreskih mlinov po najnižjih cenah, in pristni najfinejši refoški v steklenicah.

Sprejema se tudi domače kruh v pecivo

Udani

A. Peternel.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14

Toči vina prve vrste:

Bela vipavaka . . . liter po 40 kr

Črna istrska . . . „ „ 40 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 36 kr. črno istersko liter po 36 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vino od 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnanstvo na Dunaju I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnicca 2,000,000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarške hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zbirniškega ogleda, izplačavši v slučaju zelnitve ali prehoda v vojske zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

gostilno

v ul. Belvedere št. 23 B.

Točil bom izvrstna in pristna vina, in sicer *dalmatinsko vino po 32 nvč., istrski refošk po 36 nvč., belo vipavsko po 40 nvč.*

Kuhinja bo vedno preskrbljena z dobrih jedili.

Priporočam se za obilen obisk

Fran Valetič.

„Slovanska knjižnica.“ Doslej izšlo 114 temi grofa L. Toštega »VSTAJENJE«, str. 776, cena K 3.20. Roman F. Bečić »KLEJEV NEZVEŠTOBE«, str. 608, cena K 3.20. — Naročniki dobivajo po 30 via, snopič franko.

„Knjižnica za mladino.“ Izšlo 28 trdo vezanih knjig. „SALONSKA KNJIŽNICA«, izšle štiri knjige. „SVETOVNA KNJIŽNICA«, izšle tri knjige. „VENEC SLOVANSKIH POVESTIJ«, izšlo sedem knjig.

Naročila sprejema zalozarna

„Goriška tiskarna“ A. Gabršček v Gorici. V TRSTU prodaja prvo dvoje: Tobakarna M. LAVRENCIČA nasproti veliki vojašnici.

Anton Skerl

mehanic

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

Priloge za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo

cikorijo.